814/09

Den 2. marts 2009 blev i sag nr. 74.346:

xxxxxx xxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx xxxxxxxxx
xxxx xxxxxxxx

mod

Industriens Pensions-
forsikring A/S
Nørre Farimagsgade 3
1364 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsforsikring i Industriens Pensionsforsikring A/S, klager over, at selskabet ikke anser hendes generelle erhvervsevne for nedsat i dækningsberettigende grad.

Selskabet henviser til, at det ikke lægeligt er dokumenteret, at klagerens erhvervsevne er tilstrækkeligt nedsat, ligesom klageren er i stand til at varetage en fleksjob med en ugentlig arbejdstid på 20 timer.

Klageren, der er født i 1951, har siden 1993 haft en pensionsforsikring i Industriens Pensionsforsikring A/S, der i henhold til forsikringsbetingelserne giver ret til udbetaling af invalidesum, såfremt hendes generelle erhvervsevne bliver nedsat med mindst 1/2. Såfremt klagerens generelle erhvervsevne nedsættes til 1/3 eller mindre, er klageren ligeledes berettiget til henholdsvis invalidepension samt bidragsfritagelse.

Det fremgår af sagen, at klageren blev sygemeldt pr. 27/9 2005 som følge af skulderproblemer. Hun blev herefter opereret i sin venstre skulder den 11/11 2005 samt den 22/4 2006. Af ambulantnotat af 14/6 2006 fra Ortopædkirurgisk Ambulatorium på Friklinikken i B. fremgår:

"Det går pænt fremad, hun har næsten normal bevægelighed på nær en reduceret udadrotation. Hun mærker kun moderate smerter, når hun belaster armen. Når hun starter op på sit arbejde, bør hun vise skånehensyn til skulderen og bør starte med reduceret arbejdsbelastning den første måned. AFSLUTTES."

Af arbejdsevnevurderingsjournal af 6/12 2006 fremgår bl.a.:

"C. har været sygemeldt siden 27.9.2005 grundet skulderproblemer.

Genoptager arbejde i genoptræningsværkstedet den 14.3.2006 med 2 timer samtidig med hun passer sin fysioterapi på S. sygehus 3 x ugentlig.
22.4.2006 atter fuld sygemeldt grundet reoperation. Starter deltid fra 10.7.2006 med 3 timer dagligt. Arbejdstiden øges og i august arbejder hun 7 timer dagligt med opgaver med mange bevægelser. Ved ensidige bevægelser kommer smerter omgående. Går fortsat til fysioterapi på S. sygehus 3 x ugentlig indtil 6.10.2006.

C. udplaceres i egen afdeling med opgaver, der ikke belaster skulderen med ensidige gentagne bevægelser, men trods dette bruger hun al sin energi på arbejdet og får intet udrettet på hjemmefronten, da skulderen skal hvile. C. tilbydes coaching til bearbejdning af sin situation.

Arbejdstid sættes atter ned til 4 timer dagligt fra 26.10.2006.

C.S.B.W. er 55 år.

C. har ingen uddannelse efter 7. klasse. C. har været ansat i produktionen på D. siden 1970.

Sagen er vurderet i henhold til Lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 70a og konklusionen er følgende:

C. blev sygemeldt den 27.9.2005 grundet skulderproblemer. Opereret den 11.11.2005 og re-opereret den 22.4.2006. Der er fjernet et stykke af knoglen omkring ve. skulderled, løsnet ledkapslen samt fjernet slimsæk. Har smerter der forværres ved større belastning samt ensidige arbejdsbevægelser..

C. har gennemført arbejdsprøvning. Der er flere varige skånehensyn, bl.a. må hun ikke have fysisk belastende arbejdsfunktioner i form af løft over skulderhøjde og andre tunge løft og hun skal have mulighed for at veksle mellem gående/stående og siddende arbejdsfunktioner. Arbejdstiden er vurderet til 4 timer dagligt.

Det vurderes ikke muligt at øge yderligere og det skønnes ikke muligt at pege på andre erhverv, hvor C. vil kunne øge arbejdsindsatsen end de nuværende 4 timer. C. har gode ressourcer både fagligt/praktisk, men også personlige kompetencer. Hun vil kunne anvende disse ressourcer i et fleksjob med skånehensyn.

C. kan ikke se sig selv i andre arbejdssammenhænge end i nedsat tid indenfor nuværende arbejdsområder, idet hendes skulderproblemer vil være tilstede uanset hvad hun skal lave.

Det vurderes, at arbejdsevnen ikke kan anvendes til at opnå eller fasthold beskæftigelse på normale vilkår, idet der vil være udtalte skånehensyn uanset erhverv.

Det er vurderet, at C. på baggrund af ovennævnte vurderinger er omfattet af bestemmelserne vedrørende fleksjob i Lov om aktiv beskæftigelsesindsats §§ 69 og 70
C. visiteres til fleksjob med virkning fra den 01.01.2007.

I henhold til Lov om aktiv beskæftigelsesindsats § 71, stk. 2, er det vurderet, at der ved ansættelse i fleksjob med 4 timer kan ydes et løntilskud med 50%. Det er vurderet, at arbejdsevnen er nedsat i en grad, der berettiger til 50% løntilskud, idet C. er istand til at arbejde omkring 20 timer ugentlig med hensyntagen til de fysiske forhold."

Klageren blev herefter ved skrivelse af 6/12 2006 fra N. Kommune visiteret til fleksjob pr. 1/1 2007.

Klagerens egen læge anførte i udateret lægeattest bl.a.:

"**9**	a) Hvilke funktioner af sit hidtidige arbejde eller daglige funktioner mener patienten, han/hun ikke kan udføre?	Nærmere beskrivelse: *Pt. kan ikke arbejde i eller over skulderhøjde samt med tunge løft og ega arbejde*
	b) Hvad er den lægelige eller medicinske årsag til, at patienten ikke kan udføre disse funktioner? (Besvares kun hvis patienten har oplyst, at der er nedsat funktion)	Nærmere beskrivelse *følger efter operation for ovenstående lidelser*
	c) Hvor mange timer daglig vurderer De, patienten kan arbejde?	Antal timer daglig *4 timer*."

Klageren ansøgte ved skrivelse af 17/5 2007 selskabet om helbredsbetingede ydelser. Som følge heraf anførte selskabet i skrivelse af 11/1 2008 til klageren:

"Vi har nu behandlet din ansøgning, og du har ikke ret til helbredsbetingede ydelser.

Derfor har du ikke ret til udbetaling

Vi har vurderet, at din erhvervsevne i alle erhverv ikke er varigt nedsat med mindst halvdelen af helbredsmæssige årsager, se § 8, stk. 1 og 2, i de almindelige forsikringsbetingelser.

Det fremgår af sagens akter, at du lider af skuldersmerter, og at du er opereret to gange i din venstre skulder.

Da vi vurderede din erhvervsevne, lagde vi vægt på oplysninger af 14. juni 2006 fra Ortopædkirurgisk Ambulatorium fra F. B., hvor du var til kontrol efter din skulderoperation. Ved undersøgelse fandtes næsten normal bevægelighed i din skulder, på nær en reduceret udadrotation. Du mærkede kun smerter ved belastning af din arm, og det blev vurderet, at du fortsat havde skånehensyn i forhold til din skulder.

Vi lagde også vægt på oplysninger i status fra december måned 2006 fra din egen læge P. P. Det fremgår af oplysningerne, at du stadig havde smerter i din venstre skulder efter operation, og P.P. vurderede, at du burde undgå arbejde der indebar funktioner i eller over skul-

derhøjde eller med tunge løft. Din læge vurderede også, at du ville kunne klare at arbejde i fleksjob med 4 timer dagligt.

På baggrund af ovenstående har vi vurderet, at din erhvervsevne ikke er varigt nedsat med mindst halvdelen i ethvert erhverv.

Vi er opmærksomme på, at du er generet af smerter fra din skulderlidelse. Vi mener dog, at du bør kunne varetage arbejdsfunktioner, hvor der tages hensyn til din skulderlidelse.

Vi er også opmærksomme på, at du er bevilget fleksjob på grund af dine helbredsmæssige gener. Vi mener ikke, at ansættelse i fleksjob i sig selv dokumenterer, at erhvervsevnen er varigt nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv af helbredsmæssige årsager. Vi mener ikke, at det er ensbetydende med, at betingelserne for helbredsbetingede ydelser er opfyldt, da bevillingen af fleksjob er baseret på, hvad den enkelte person kan magte i det konkrete fleksjob og altså ikke i alle erhverv.

Hvis din helbredstilstand bliver værre, er du velkommen til at kontakte os."

Klageren var ikke tilfreds med denne afgørelse og anførte i skrivelse af 3/2 2008 til selskabet:

"Det er rigtigt at da jeg var til undersøgelse på B. sygehus havde jeg det meste af min bevægelighed i min venstre skulder, på nær en reduceret udadrotation.

Denne udadrotation er ikke blevet bedre og jeg kan stadig ikke give nogen, noget med armen strakt frem og kan ikke lave samme bevægelse flere gang i træk.

Jeg har stadig mange smerter i min skulder og må dagligt tage smertestillende piller for at få en nogenlunde hverdag.

Jeg kan ikke sove på min venstre skulder og vågner flere gange om natten med smerter i skulderen.

Jeg har prøvet at arbejde i produktionen 4 timer om dagen, men selv denne kortere tid giver mig mange smerter end når jeg ikke laver noget.
Jeg var så heldig (troede jeg) at blive valgt til tillidsdame. Stadig i fleksjob, med 4 timer dagligt hvor jeg kar kontorarbejde hele tiden. Men selv her, har jeg mange smerter. Jeg går løbende til massage. Samtidig har jeg i mange år, i perioder døjet med tennisalbue i højre arm, så det er svært at holde humøret oppe."

Selskabets lægekonsulent T.S. anførte i vurdering af 13/3 2008:

"Medlemmet har siden 2004 haft problemer med sin venstre skulder. Pga. indeklemningssyndrom med dårlig bevægelighed blev medlem opereret første gang i 2005, hvor der blev foretaget dekompression svarende til skulderen. Det ser ud som om at bevægeligheden efterfølgende blev noget bedre, men dog ikke tilstrækkeligt og i april 2006 foretages der ny operativ behandling med fjernelse af nogle sammenvoksninger inde i selve leddet. Det ser ud som om at der efterfølgende efterhånden er blevet ganske god bevægelighed, noget nær det normale. Dette får vi oplyst ved et kontrolbesøg et par måneder efter den seneste operation. Vi har en lægeattest fra slutningen af 2006 (er ikke dateret), hvor der står at medlemmet ikke kan arbejde med armene over skulderhøjde og skal undgå tungeløft.

Ud fra de foreliggende papirer må man formode at medlemmet skulle kunne klare et ikke alt for skulderbelastende arbejde, og således ikke have et erhvervsevnetab på 50% eller mere når vi ser på ethvert erhverv. Dog er de foreliggende sagsakter af noget ældre dato. Det kunne være fornuftigt med en opdatering."

Klagerens egen læge anførte i funktionsattest af 27/3 2008bl.a.:

"…

		Nej	Ja	Hvis **NEJ**, hvordan er bevægelighe-den:		
9	Bevæges skulder-leddet normalt (med frit skulderblad)?	☒	☐		Højre	Venstre
				Fremad-opad (norm 0 - 180°)	0-180	0-150
				Udad-opad (norm 0 - 180°)	0-180	0-180
				Bagud (norm 0 - 40 ^{o})	0-40	0-40
				Udaddrejning (norm 0 - 60°) (Med vandret underarm)	0-60	0-20
				Indaddrejning (norm 0 - 90°) (med vandret underarm)	0-90	0-5
		Nej	**Ja**	Hvis **JA**, hvordan er bevægelighe-den nedsat?		
10	Er bevægeligheden i albueleddene in-klusiv underarmens drejebevægelse nedsat?	☒	☐		Højre	Venstre
				Bøjebevægelse (ext./flex) (norm 0 – 140°)	0-140	0-140
				Udad rotation (supination) (norm 0 – 90°)	0-90	0-90
				Indad rotation (pronation) (norm 0 -90°)	0-90	0-90
…						
17	Eventuelle bemærkninger			Pt er på flexjob 20 timer pr. uge, som hun klarer trods en del smerter fra speciel ve skulder. Hun kan ikke varetage de huslige funktioner, men må have hjælp fra andre. Hun har været konkurrence danser på kon-kurrenceplan, men kan pga. skulder-lidelsen ikke længere deltage i sin sport. Hun kan ligeledes ikke løfte sine børnebørn som tidligere.		

"

Selskabets lægekonsulent anførte herefter i vurdering af 15/5 2008:

"Der foreligger en funktionsattest, som er dateret 27.03.2008.
Den bekræfter at der er stort set normal bevægelighed svarende til den venstre skulder, dog en del relation svarende til rotationen, hvilket dog næppe har den store betydning. Der er

normal bevægelighed svarende til albuer. Der syntes ikke at være væsentlig muskelatrofi. Funktionsattesten er ikke den allerbedste, blandt andet er der lidt forvirring hvad angår højre og venstre side. Jeg mener dog godt at vi på det foreliggende kan konkludere at medlemmet har skånebehov overfor belastning af venstre skulder, men ikke et erhvervsevnetab som er på 50% eller mere når vi ser på ethvert erhverv.
Det væsentligste begrundelse er den foreliggende objektive undersøgelse, det vil sige god bevægelighed (bortset fra lidt nedsat rotation) og ingen muskelatrofi."

Selskabet anførte som følge heraf i skrivelse af 2/6 2008 til klageren:

"Vi har vurderet, at der fortsat ikke er lægelige oplysninger, der dokumenterer, at din erhvervsevne i alle erhverv er varigt nedsat med mindst halvdelen.

For at få ret til helbredsbetingede ydelser fra Industriens Pension er det en betingelse, at erhvervsevnen skønnes varigt nedsat med mindst halvdelen eller 2/3 af den fulde erhvervsevne, jf. forsikringsbetingelserne § 8, stk. 1, og § 7, stk. 1. Forringelsen af erhvervsevnen bedømmes af os i samarbejde med vores lægekonsulenter ud fra en ren lægelig vurdering, jf. forsikringsbetingelserne § 8, stk. 2 og § 7, stk. 2.

Ud fra de nye lægelige oplysninger har din sag været til fornyet vurdering hos vores ortopædkirurgiske lægekonsulent.

Vi har ikke fundet grundlag for at ændre vores tidligere afgørelse, idet vi ikke mener, at der er lægelig dokumentation for, at din erhvervsevne er varigt nedsat med mindst halvdelen i alle erhverv.

Vi er opmærksomme på, at du er tilkendt et fleksjob med en arbejdstid på 20 timer om ugen, men vi fastholder, at det ikke er ensbetydende med, at du har ret til helbredsbetingede ydelser, da bevillingen af fleksjob er baseret på, hvad du kan magte i det konkrete fleksjob og ikke i alle erhverv.

Vi er opmærksomme på, at du har funktionsbegrænsninger i forhold til brug af din venstre skulder, og at du dagligt er plaget af smerter, når din skulder belastes.

Vi er ligeledes opmærksomme på, at din livskvalitet er forringet som følge af din helbredstilstand, men vores vurdering er alene en vurdering af din erhvervsevne set i forhold til alle erhverv på baggrund af de lægelige oplysninger.

I Industriens Pension er der alene tale om dækning ved et varigt erhvervsevnetab i ethvert erhverv. Der er således ikke mulighed for at yde kompensation i forhold til tabt arbejdsfortjeneste eller forringelse af livskvalitet.

Vi fastholder derfor vores afslag på helbredsbetingede ydelser."

Klageren har ved skrivelse af 16/7 2008 over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at hendes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad.

Klageren. Klageren har til støtte herfor anført:

"Jeg syntes bestemt **ikke** man har vurderet min sag rigtig - selv om man nu har kigget på den 2 gange. (se vedlagte breve).

De skriver i deres afgørelse at jeg godt nok er tilkendt flexjob, samt at det betyder jeg ikke kan klare mere i det konkrete job. Og ikke at mit erhverv evne er nedsat varig.

Dette vil jeg mene betyder at der ikke er læst rigtig i min sag

Jeg er arbejsprøvet inden jeg fik tilkendt flexjob-og man vurderede at lige meget hvilket job jeg fik, ville det ikke ændret noget for mig, da der er flere varige hensyn til min skuldre og arme - og ej heller en omskoling ville kunne hjælpe.(se vedlagt konklusion)

Flexjobbet som jeg fik i min afd. var ved cnc maskiner, er senere blevet til Tr. på kontor.
Og dette har ikke ændret det mindste, jeg kan ikke klare mere. Hvor gerne jeg end ville(smerterne ødelægger meget)

Og ligegyldig hvad har jeg jo smerter i døgnet 24 timer som stammer fra min skulder og jo mere den belastes, selv ved små ting som at putte breve i kuverter kan jeg ikke klare mere end 10 -15 min. da det er en EGA-bevægelse.

De bad om en funktionbeskrivelse hos min læge og skriver nu at der er normal bevægelighed i venstre skuldre-dette er ikke sandt og det står der heller ikke.
Den viser også at der ikke er andre muligheder for andre behandling, som vil kunne forbedre min erhvervsevne (se vedlagt)

Jeg mener forsat at mit erhvervs evner er nedsat varig, med mindst halvdelen i alle erhverv."

Selskabet har ved skrivelse af 19/8 2008 fastholdt sin afgørelse over for nævnet. Selskabet har til støtte herfor anført:

"**Til støtte for vores afgørelse gøres gældende:**

- C.W. har ikke ret til invalidesum, idet vi ikke vurderer, at der er lægelig dokumentation for, at C.W. erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde varigt er nedsat med halvdelen i alle erhverv jf. forsikringsbetingelserne § 6, stk. 1.

- C.W. har som følge deraf heller ikke ret til invalidepension og bidragsfritagelse, fordi der således heller ikke er lægelig dokumentation for, at C.W. erhvervsevne er varigt nedsat med 2/3 i alle erhverv af helbredsmæssige årsager jf. forsikringsbetingelserne § 7, stk. 1. Selv hvis C.W. erhvervsevne er varigt nedsat med 2/3 i alle erhverv, har hun ikke ret til invalidepension og bidragsfritagelse, så længe hun er ansat i et fleksjob jf. § 7, stk. 3 i forsikringsbetingelserne.

- Erhvervsevnen bedømmes af Industriens Pension under hensyn til forsikredes helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering jf. forsikringsbetingelserne § 6, stk. 2 og § 7, stk. 2.

- Vi vurderer, at C.W. udelukkende har begrænsninger i forhold til skulderbelastende arbejde, og at der således ikke er tale om et erhvervsevnetab, som kommer op på halvdelen eller mere, når man ser på alle erhverv.

- Det fremgår af oplysninger af 14. juni 2006 fra Ortopædkirurgisk Ambulatorium fra F. B. af 14. juni 2006, hvor C.W. var til kontrol efter sin sidste operation den 22. april 2006, at det skrider

pænt fremad, idet hun har næsten normal bevægelighed på nær reduceret udadrotation. Endelig fremgår det af oplysningerne, at hun kun mærker moderate smerter ved belastning, og at der fortsat bør være skånehensyn til skulder og reduceret arbejdsbelastning. (Bilag …).

- Det fremgår af, (udateret, men formentligt fra december 2006), lægeattest fra medlems egen læge P.J.P., at C.W. har været opereret 2 gange på henholdsvis B. og S. Sygehus. Hun har derudover fået fysioterapi. Hun kan ikke arbejde med tunge løft eller med opgaver i eller over skulderhøjde. (Bilag …).

- Den objektive undersøgelse den 27. marts 2008 hos læge P.J.P. har vist stort set normal bevægelighed svarende til venstre skulder og normal bevægelig svarende til albuer, samt at håndled og fingre bevæges frit. P.J.P. vurderer, at fortsat eller yderligere behandling ikke kan føre til bedring i tilstanden. (Bilag …).

- C.W. har et skånebehov overfor belastning af venstre skulder, men ikke et erhvervsevnetab, som er på halvdelen eller mere, når man ser på ethvert erhverv

- C.W. er ansat i et fleksjob, og vi kan forstå på hendes klage til Ankenævnet, at hun nu er ansat i en arbejdsfunktion som tillidsrepræsentant på kontor. Hun er i stand til at varetage denne arbejdsfunktion i 20 timer om ugen, hvilket er over halvdelen af normal arbejdstid. Dette mener vi understøtter, at C.W. har over halvdelen af sin generelle erhvervsevne i behold.

- Bevilling af fleksjob i sig selv er ikke ensbetydende med en generel nedsættelse af erhvervsevnen med mindst halvdelen i ethvert erhverv, da bevillingen af fleksjob er baseret på, hvad den enkelte person kan magte i det konkrete fleksjob og ikke i alle erhverv. Der henvises desuden til Ankenævnets kendelse nr. 69.351 (Bilag …) samt kendelse nr. 69.009. (Bilag …)

- C.W. har ikke en varig nedsættelse af sin generelle erhvervsevne med mindst halvdelen af helbredsmæssige årsager i ethvert erhverv jf. § 6, stk. 1 og § 7, stk.1. i vores forsikringsbetingelser.

- Såfremt der skulle indtræde en forværring af C.W. tilstand, er vi parate til at se på sagen igen."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**§ 7 Invalidepension og bidragsfritagelse**
Den i pensionsbeviset fastsatte ret til invalidepension og/eller bidragsfritagelse indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne. Det tidspunkt, hvor erhvervsevnen anses for varigt nedsat, er, når det er lægeligt dokumenteret, at erhvervsevnenedsættelsen er varig og helbredstilstanden ikke kan forventes at blive bedre (skadestidspunktet).

Stk. 2
Forringelsen af erhvervsevnen bedømmes af Industriens Pension under hensyn til den pågældendes helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering.

§ 8 Invalidesum

Den i pensionsbeviset fastsatte ret til invalidesum indtræder, når den forsikredes erhvervsevne efter forsikringens ikrafttræden før det fyldte 60. år på grund af sygdom eller ulykkestilfælde skønnes varigt nedsat med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne. Det tidspunkt, hvor erhvervsevnen anses for varigt nedsat, er, når det er lægeligt dokumenteret, at erhvervsevnenedsættelsen er varig og helbredstilstanden ikke kan forventes at blive bedre (skadestidspunktet).

Stk. 2
Forringelsen af erhvervsevnen bedømmes af Industriens Pension under hensyn til den pågældendes helbredsmæssige forhold ud fra en ren lægelig vurdering."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet, at det ikke er godtgjort, at klagerens erhvervsevne er nedsat med mindst halvdelen, hvorfor det ikke kan kritiseres, at selskabet har afvist at udbetale helbredsbetingede ydelser.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen